

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Р4 р 215/2022
10.02.2023. године
Београд

Врховни касациони суд, судија Гордана Комненић, одређена Годишњим распоредом послова, на основу одредбе члана 7. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року ("Службени гласник РС" бр. 40/15), у поступку по приговору предлагача АА из ..., чији је пуномоћник Ивана Спасић, адвокат из ..., ради убрзавања поступка у предмету Врховног касационог суда Рев2 173/2021, након испитног поступка, донео је 10.02.2023. године, следеће

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, приговор предлагача АА из ..., ради убрзавања поступка у предмету Врховног касационог суда Рев2 173/2021.

ОДБИЈА СЕ захтев предлагача за накнаду трошкова поступка.

Образложење

Предлагач је, преко пуномоћника, поднео Врховном касационом суду 14.12.2022. године, приговор ради убрзавања поступка у предмету Врховног касационог суда Рев2 173/2021, у ком је навео следеће: да је поступак покренут тужбом од 16.09.2016. године пред Првим основним судом у Београду пословни број П 26040/16; да је у Врховном касационом суду примљен 22.01.2021. године под пословним бројем Рев2 173/2021; да до дана подношења приговора није донета ревизијска одлука иако је протекло шест година, па је предложио да председник Врховног касационог суда усвоји његов приговор и наложи поступајућем већу хитно доношење одлуке по ревизији.

Врховни касациони суд је, применом одредби чланова 7, 9, 10. и 11. Закона о заштити права на суђење у разумном року, утврдио да је приговор предлагача неоснован.

Након спроведеног испитног поступка утврђено је да је предмет Врховном касационом суду достављен 22.01.2021. године, предат у рад судији известиоцу 27.01.2021. године, а експедован из суда 06.01.2023. године. Из извештаја судије известиоца утврђене су чињенице битне за одлучивање о приговору предлагача и то:

Предлагач је поднео тужбу ради исплате неисплаћене разлике зараде настале погрешним обрачуном увећања зараде за рад у сменама, 16.09.2016. године, Првом

основном суду у Београду, а ради се о сложеном предмету у ком су, у току поступка, спојене две парнице са 34 тужиоца, чије новчано потраживање се односи на период од 2005. до 2007. године. О ревизијама је одлучено у седници већа одржаној 23.03.2022. године, па је предмет достављен Одељењу судске праксе 29.12.2022. године, а експедован је из суда 06.01.2023. године.

Имајући у виду наводе из извештаја судије известиоца, Врховни касациони суд је нашао да тужиоцу није повређено право на суђење у разумном року у предмету Врховног касационог суда Рев2 173/2021.

Одредбом члана 18. став 3. Устава Републике Србије прописано је да се одредбе о људским и мањинским правима тумаче у корист унапређења вредности демократског друштва, сагласно важећим међународним стандардима људских и мањинских права као и пракси међународних институција које надзиру њихово спровођење.

Устав Републике Србије, у одредби члана 32. став 1, прописује да свако има право да му независан, непристрасан и законом већ установљени суд, правично и у разумном року јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и о оптужбама против њега.

Закон о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), у одредби члана 10. став 1. прописује да странка има право да суд одлучи о њеним захтевима и предлозима у разумном року.

Конвенција за заштиту људских права и основних слобода („Службени лист СЦГ“ - међународни уговори број 9/2003, 5/2005 и 7/2005, „Службени гласник РС“ – међународни уговори број 12/2010 и 10/2015), у одредби члана 6. став 1. прописује да свако током одлучивања о његовим грађанским правима или обавезама или о кривичној оптужби против њега, има право на правичну јавну расправу, у разумном року, пред независним и непристрасним судом образованим на основу закона.

Одредбом члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року, прописано је да при одлучивању о правним средствима којима се штити право на суђење у разумном року, уважавају се све околности предметног случаја, пре свега сложеност чињеничних и правних питања, целокупно трајање поступка и поступање суда, јавног тужилаштва или другог државног органа, природа или врста предмета суђења или истраге, значај предмета суђења или истраге по странку, понашање странака током поступка, посебно поштовање процесних права и обавеза, поштовања редоследа решавања предмета и законски рокови за заказивање рочишта и главног претреса и израду одлука.

Разматрањем извештаја судије известиоца и применом наведених одредби релевантног права на конкретан случај, следи да је приговор предлагача ради убрзавања поступка у овом предмету неоснован, имајући у виду целокупно трајање поступка, посебно поштовање процесних права и обавеза, поштовање редоследа решавања предмета као и законске рокове за заказивање рочишта и израду одлука.

Време трајања поступка је битно мерило за примену стандарда заштите права на суђење у разумном року па је Европски суд за људска права, кроз своју праксу односно

одлуке, утврдио време трајања суђења у различитим инстанцама. Оквирни рок трајања судског поступка је институционални јер његова примена зависи од околности сваког појединачног случаја. Разумни рок је онај временски период који је оптимално потребан да се отклони правна неизвесност о постојању неког права или обавезе, односно да се отклони сумња о основаности оптужбе против неког лица. Правна сигурност је императив који захтева да суђења не трају дужи него што је реално потребно, ради отклањања правне неизвесности. Начелно посматрано, време трајања поступка представља његово укупно трајање, од дана подношења иницијалног акта којим се поступак покреће, односно дана доношења акта или предузимања радње којим се поступак сматра покренутим, па до доношења правноснажне одлуке односно одлуке донете по делотворном ванредном правном средству.

Кроз праксу Европског суда за људска права развијени су посебни критеријуми хитности у поступцима за одређене врсте предмета а то су нарочито: радни спорови, породични спорови, поступци ради накнаде штете за жртве саобраћајних несрећа и других несрећа, предмети који се односе на кривичне поступке и лица у притвору, предмети који се односе на полицијско насиље и предмети који су хитни због личног својства подносиоца. Критеријуми за оцену да ли су судски рокови разумни су нарочито: сложеност предмета, понашање подносиоца представке, понашање надлежних органа, значај спора за подносиоца представке. Чињенична сложеност случаја зависи од броја и природе оптужби или захтева о којима треба одлучити, броја окривљених у кривичном поступку односно броја странака у другим судским поступцима, потребе за саслушањем већег броја сведока, потребе за обављањем једног или више различитих вештачења ради утврђења правно релевантних чињеница, као и сложеност вештачења, обимност доказног материјала и тешкоћа у доказивању, старост догађаја из кога проистиче судски поступак и слично.

Повреда права на суђење у разумном року, по правилу, утврђује се у случају неоправдано дугих периода неактивности у раду суда, што овде није случај.

У конкретном случају, из извештаја судије известиоца види се да је предмет спора имовинскоправни захтев тужиоца за исплату разлике зараде настале погрешним обрачуном увећања зараде за рад у сменама. Приоритетни предмети у којима се захтева посебна хитност у поступку, кроз праксу Европског суда за људска права у радним споровима су спорови о заснивању, постојању и престанку радног односа, што овде није случај јер је предмет спора имовинскоправни захтев тужиоца према његовом послодавцу. Укупно трајање поступка од шест година и три месеца од дана подношења тужбе до дана подношења приговора ради убрзавања поступка, није неразумно дуго, имајући у виду да се овде ради о сложеном предмету у ком су, у току поступка, спојене две парнице са 34 тужиоца и да је о ревизији одлучено у седници већа 23.03.2022. године, а предмет, из суда, експедован 06.01.2023. године.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке, донео применом одредбе члана 10. ст. 1. и 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року.

Одлуку о трошковима овог поступка, Врховни касациони суд је донео применом одредбе члана 153. став 1. Закона о парничном поступку, у вези одредбе члана 7. став 3. Закона о заштити права на суђење у разумном року и члана 30. став 2. Закона о

ванпарничном поступку („Службени гласник СРС“, бр. 25/82 и 48/88 и „Службени гласник РС“, бр. 46/95... 14/2022), имајући у виду да предлагач у поступку није успео па му не припада право на накнаду трошкова поступка.

Судија
Гордана Комненић,с.р.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против овог решења предлагач има право жалбе
Врховном касационом суду,
у року од осам дана од дана његовог пријема.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић